

Miljøoppfølgingsplan for Nordmjørønningen boligområde

Versjon	Dato	Hovedendringer	Utarbeidet av	KS
1	23.06.2026		Vegard Heide	Michel Gjerde
2				

1. Formål

Denne miljøoppfølgingsplanen (MOP) er utarbeidet for å sikre at miljøpåvirkningen på det ytre miljø og mennesker blir akseptabel og som et minimum innenfor gjeldende lover og forskrifter i alle faser av prosjektet. Prosjektspesifikke mål settes i miljøoppfølgingsplanen som beskriver risiko og tiltak for å ivareta miljømålene.

Miljøoppfølgingsplan skal være tema i alle prosjekterings- og byggemøter. Planen revideres fortløpende ved endringer i prosjektet.

2. Ansvar og roller

**Byggherre: Oppdal kommune,
Kommunalteknikk**

Prosjektleder: Dag Hopland

Byggeleder:

Miljøansvarlig:

Prosjekterende: Asplan Viak

Oppdragsleder: Daniel Einarsen

Miljøansvarlig: Vegard Heide

Entreprenør: <entreprenørs navn>

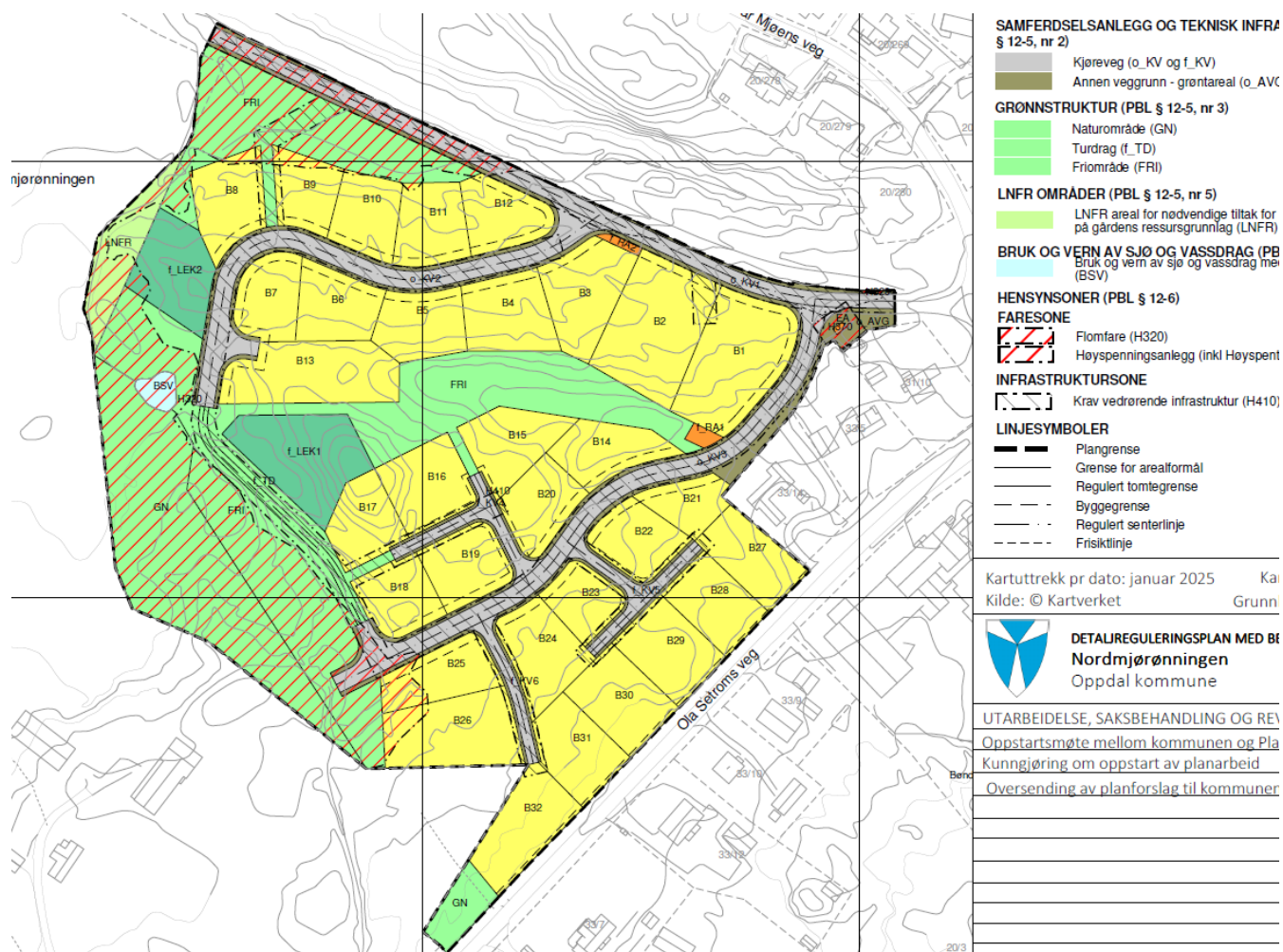
Prosjektleder:

Anleggsleder:

Miljøansvarlig:

3. Beskrivelse av prosjektet

Startdato: Høst 2026	Sluttdato: 31.05.2027
Bakgrunn for prosjektet er at det skal bygges ut et boligområde med boenheter, sørvest for Oppdal sentrum. På området skal det opparbeides veg, vann og avløp, i tråd med reguleringsplan. Oppbygging av infrastruktur og utbygging av området er tenkt i to faser; trinn 1 (nordlige del B1-B13) og trinn 2 (sør B14-B32). Området er i hovedsak avgrenset av den gamle E6 i øst, av en opparbeidet tursti/gang- og sykkelveg i nord, og av oppdyrket eng i vest og sør. Selve området er preget av et småkupert, haugete skogkledt terreng, primært grov morene. Furu er dominerende treslag, men det finnes også noen lauvtrær, blant litt osp, og det har så vidt vært plantet inn gran. Skogen må betegnes som eldre, så vidt hogstmoden, men ikke spesielt gammel. Trolig er få trær over 150 år.	

Figur 1. Plankart for Nordmjørønningen

4.

Miljøkrav og føringer

4.1. Relevante lover og forskrifter

Til grunn for de krav som er satt ligger i prinsippet hele miljølovgivningen med virkeområde for de lokaliteter som prosjektet omfatter. Dette lovverket omfatter følgende lover med forskrifter (listen er ikke uttømmende):

- Plan- og bygningsloven
- Forurensningsloven
- Naturmangfoldsloven
- Kulturminneloven
- Miljøinformasjonsloven
- Produktkontrollloven
- Lov om jord (Jordlova)
- Avfallsforskriften
- Forskrift om fremmede organismer

4.2. Lokale føringer

Fra «Kommuneplanens Arealdel 2019-2030. Bestemmelser og Retningslinjer. PlanID 2018008»:

2.1 Bebyggelse og anlegg (PBL § 11-7 nr. 1 og § 11-10)

-Ved utbygging av planområder skal overskytende matjord benyttes til landbruksformål i nærområdet.

-Boligbebyggelse skal plasseres minst 10 m fra fulldyrka **og overflatedyrka jord** (AR5).

1.7 Krav til miljøkvalitet (PBL §11-9 nr. 6)

-Alle planforslag som berører overflatevann eller grunnvann skal vurderes etter fastsatte miljømål i regional plan for vannforvaltning.

-Lukking av bekker, samt oppfyllinger og inngrep som vesentlig endrer forholdene i kantvegetasjonen langs vassdrag og i de områdene som oppfattes som en del av vassdragsnaturen, skal ikke tillates.

1.8 Miljøoppfølging (PBL §11-9 nr. 8) Ved utbygging av nye områder bør bærekraftige løsninger etterstrebes.

-Ved utarbeiding av nye reguleringsplaner bør kommunen stimulere til bærekraftig energibruk og lagring av energi, samt etablering av bilfrie bolig- og fritidsboligområder med fellesløsninger.

Fra «Hovedplan avløp og vannmiljø 2017–2025»: Nyanlegg i Oppdal dimensjoneres med en sikkerhetsmargin i forhold til klimaendringer.

Fra Kommunal VA-norm: Overvann skal i størst mulig grad håndteres lokalt med kun begrenset tilførsel til overvannssystem. Det innebærer at alternative transportsystemer skal velges dersom forholdene ligger til rette for det.

Alternative transportsystemer for overvann som bør vurderes:

- Infiltrasjon av overvann. Se VA/Miljø-blad nr. 92. Overflateinfiltrasjon.
- Flomveier. Se VA/Miljø-blad nr. 93. Åpne flomveier.
- Naturlig avrenning.
- Vassdrag/bekker.
- Avledning på bakken.

Utførelse i innløps- og utløpsarrangement i overvannsdammer beregnet for fordrøyning og flomdempning skal utføres i henhold til [Innløp- og utløpsarrangement ved overvannsdammer : VA-Miljø](#).

Fra «Kommunedelplan klima- og energi 2019-2030»:

Kommunedelplan klima- og energi har følgende målsettinger for Oppdal:

- Oppdal kommune skal bli et lavutslippssamfunn i 2050
- Oppdal skal øke energieffektiviteten og andelen og bruken av ulike fornybare energikilder
- Oppdal skal være et klimarobust og sikkert samfunn i et endret klima.

«Økte nedbørsmengder og -mønster vil også føre til større belastning på ledningsnett for overvann. Den tradisjonelle metoden med å lede overvann bort i rør skal i større grad erstattes med lokal oppsamling, infiltrasjon, fordrøyning, og sikker bortledning av overvann på overflaten, gjerne gjennom åpne vannveger. Kapasiteten i eksisterende overvannssystem i Oppdal sentrum er for liten ved store avrenningssituasjoner.»

Fra tiltaksdelen i «Kommunedelplan klima- og energi»:

3.6 Konsekvenser innen klima og energi og klimatilpasning skal synliggjøres og vurderes i alle relevante saker og være tema ved oppstart og gjennomføring av alt planarbeid.

5. Miljøaspekter

5.1. Oppsummering til byggefase

Nr	Navn på tiltak	Postnr
N1	Minst mulig negativ påvirkning på trær og skog som skal bevares, i Naturområde – GN	01.02.1
N2	Minst mulig negativ påvirkning på trær og skog som skal bevares i Friområde – FRI	01.02.1
N3	Minst mulig inngrep i bekker og tjern	01.02.1
N4	Redusere lysforurensing i anleggsperioden	01.02.1
N5	Bekjempelse av uønsket art	02.02.25
N6	Kompensere for tap av eksisterende sti, med en ny sti langs bekken.	05.01.9/11/12-15
F1	Demping av støv og partikler i byggefasen	01.02.1
F2	Gjeldene krav og grenseverdier for støy skal følges	01.02.1
F3	Forsvarlig håndtering av forurensede masser	02.01.6
R1	Gjenbruk av masser	02.01.5
R2	Asfalt med lavt klimaavtrykk	05.01.1
Kli1	Bortledning av vann gjennom åpne vannveger	-
Kli2	Fordrøyning av overvann	05.01.11
Kul1	Dokumentere skyttergraver	-

5.2. Naturmiljø, landbruk og friluftsliv (N)

Vurdering

Naturmiljø: Planområdet er en del av et sammenhengende vegetasjonsbelte fra Kåsen ned mot Driva, Kulsjøbekken og Ålma. Dette er et naturlig grøntdrag å bevege seg i for vilt og arter, selv om området har blitt noe oppstykket og påvirket av veger og bebyggelse. Det er viktig at kantområdet langs bekkedraget som grenser mot kulturlandskapet i vest ivaretas, for å kunne opprettholde områdets økologiske funksjon. Planlagt bebyggelse og infrastruktur ligger inn mot eksisterende inngrep og bebyggelse. Sammen med en bevaring av grøntområdet i vestre del av planområdet, vil planlagte tiltak dermed få begrenset, negativ effekt på denne allerede fragmenterte økologiske korridoren.

Fremmede arter: Miljøfaglig Utredning har høsten 2025 kartlagt forekomsten av fremmedarter i nærområdet. Det ble bare gjort to funn av fremmedarter i området. Det ene var et eksemplar av storhjelms (HI) nær gamle E6. Det anbefales å fjerne individet på forhånd for sikkerhets skyld. Her blir det imidlertid ikke graving eller andre inngrep i forbindelse med opparbeiding av veg, vann og avløp. Inntil de eksisterende boligtomtene øst for planområdet ble funnet noen eksemplarer av fôrtiriltunge. Fôrtiriltunge er imidlertid vurdert til *lav risiko*. Den har begrensa invasjonspotensial og ingen kjent økologisk effekt.

Det er ikke behov for annet enn generelle tiltak for å unngå spredning av fremmede arter.

Landbruk: Det er ikke registrert fulldyrka eller dyrkbar jord i planområdet. Planområdet grenser til fulldyrka jord i vest. Planlagt friområde og naturområde i vestlig del av utbyggingsområdet sørger for

buffersone mot landbruksareal.

Friluftsliv: I Naturdatabasen er et område nord for utbyggingsområdet klassifisert som svært viktig friluftsområde (nærturterreng). Dette grenser opp til friområde i reguleringsplanen og kan fungere som en delvis sammenhengende grønnkorridor ved hjelp ny planlagt tursti/naturområde.

En velbrukt skogssti strekker seg fra nabogården i vest og avsluttes i øst av planområdet. På deler av denne er det planlagt vei til boligene, slik at videre ferdsel etter samme trase blir mulig.

Mål: Påvirke viktig natur og naturkvaliteter så lite som mulig.

Tiltak

Mål: Minst mulig negativ påvirkning på skog, samt trær som skal bevares.

N1	<i>Minst mulig negativ påvirkning på trær og skog som skal bevares, i Naturområde – GN</i>	Postnr 01.02.1
Beskrivelse	«Naturområde – GN: Tiltak i området tillates ikke. Naturlig vegetasjon skal ivaretas». Eksisterende vegetasjon som skal bevares, må sikres forsvarlig beskyttelse gjennom byggeperioden. Trær som står 3 meter fra fyllingsfot, skal forsøkes å bevares. Følgende veiledninger/anvisninger følges: veileder-for-arbeid-nar-trar.pdf 316.211 Bevaring av vegetasjon i bygge- og anleggsområder 513.710 Sikring av eksisterende vegetasjon på byggeplasser	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering		
Oppfølging og dok. i byggefase	Dokumentasjon: Bilder og sjekkliste. Bilder bør vise både før og etter, og helst fra samme sted/vinkel.	

N2	<i>Minst mulig negativ påvirkning på trær og skog som skal bevares i Friområde – FRI</i>	Postnr. 01.02.1
Beskrivelse	Det skal ikke hogges mer skog enn nødvendig for å gjennomføre prosjektet. Friområdet kan opparbeides for aktivitet, lek og møteplass, med oppføring av mindre installasjoner, naturlekeplass eller andre tiltak som naturlig faller inn under formålet. Skogsvegetasjon skal i størst mulig grad opprettholdes. For å sikre tilgjengelighet og synlighet, tillates noe rydding av busk- og tre-sjiktet. Lekeplasser, ballplasser, turløyper, mindre installasjoner, rydding mv. må innpasses slik at flest mulig trær beholdes. Eksisterende vegetasjon som skal bevares, må sikres forsvarlig beskyttelse gjennom byggeperioden. Minimum 60% av trærne i <i>Friområde – FRI</i> skal bevares.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering		
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Tydelig beskjed gis til de som skal rydde vegetasjon om at det ikke skal tas mer enn nødvendig. Dokumentasjon: Bilder; både før og etter, helst fra samme sted/vinkel.	

N3	<i>Minst mulig inngrep i bekker og tjern</i>	Postnr 01.02.1
Beskrivelse	Bekker og tjern med naturlig bekkebredde, -bunn og kantvegetasjon skal ivaretas. Vegetasjon langs elver og bekker skal så langt mulig bevares. Graving og oppfylling nær bekk og dam skal gjennomføres på en måte som medfører minst mulig tilførsel av partikler og slam til vannet. Dette dreier seg om bevaring av kantvegetasjon, og å unngå at løsmasser havner i bekken. De to veiene som skal bygges inn i området ender like inntil bekken (dammen), og her bør det utvises ekstra aktsomhet.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering		
Oppfølging og dok. i byggefase	Dokumentasjon: Bilder; både før og etter, helst fra samme sted/vinkel.	

Mål: Bevare økologisk korridor og påvirke vilt-ferdsel i minst mulig grad.

N4	<i>Redusere lysforurensing i anleggsperioden</i>	Postnr 01.02.1
Beskrivelse	For å redusere forstyrrelse av dyreliv i grøntområdet i vestre del av planområdet, skal valg av anleggslys og plassering av lys på anleggsområdet gjøres med fokus på å redusere lysforurensning til omkringliggende arealer. Lys skal være slukket i tidsrom hvor det ikke pågår arbeid. (Tyveri-sikring må baseres på annet enn flombelysning døgnet rundt). Lys skal monteres og rettes slik at de ikke er til sjenanse for dyreliv, personer/bygninger utenfor anleggsplassen. Det skal brukes lysarmatur som ikke sprer lyset unødige.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering		
Oppfølging og dok. i byggefase	Plan for belysning i anleggsfase skal fremgå i tilbyders riggplan, her skal det legges inn tiltak for reduksjon av lysforurensing.	

N5	<i>Bekjempelse av uønsket art</i>	Postnr 02.02.25
Beskrivelse	Masse som fraktes inn i området skal være uten frø og plantedeler av fremmede, skadelige arter. Behandling av uønskede arter og rødlistede arter skal imøtekomme Naturmangfoldloven og Forskrift om fremmede organismer. Veileder fra Miljødirektoratet <i>Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter</i> skal følges M982.pdf .	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Krav i planbestemmelsene: <i>Masse som fraktes inn i området skal være uten frø og plantedeler av fremmede, skadelige arter.</i>	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Maskiner skal være rene når de kommer til anleggsplassen. Masser som kan inneholde frø eller andre spredningsdyktige deler av fremmede arter, skal behandles slik at spredning hindres.	

Mål: Bevare nær-turterreng.

N6	<i>Kompensere for tap av eksisterende sti, med en ny sti langs bekken.</i>	Postnr 05.01.9/11/12-15
Beskrivelse	Den eksisterende stien som finnes i området, vil bli bebyggt. Tap av stien kompenseres med en ny sti langs bekken (f_TD). Minst mulig påvirkning av turområdet og grønnkorridoren skal etterstrebes.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Sti er tegna i plankart (f_TD), sikra i rekkefølgebestemmelser.	
Oppfølging og dok. i byggefase	-	

5.3. Forurensning (F)

Vurdering

Luftforurensning: Under byggearbeidet vil det kunne bli økt mengde støv og partikler.

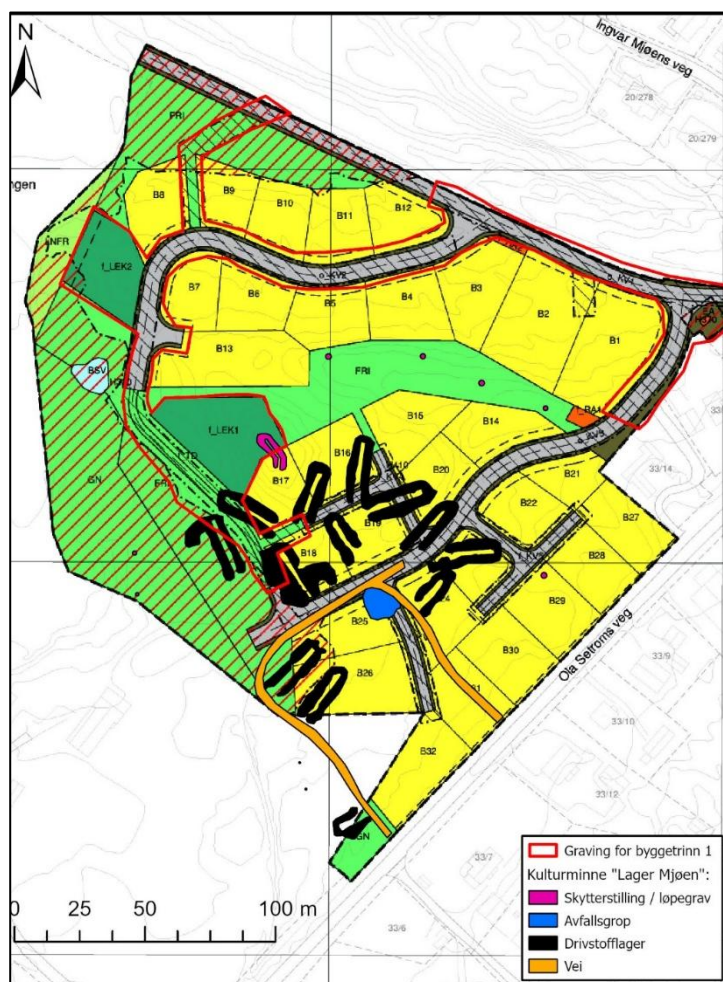
- Støy og vibrasjoner: Under byggearbeidet vil det kunne bli støy og vibrasjoner. Dette vil spesielt berøre de nærmeste 3 eneboligene (bare 15-20m fra en del anleggsarbeid), og ytterligere 4-5 boliger 50 meter lengre vekk (bare trinn 2).

Forurensning til vann: Det renner en bekk gjennom grøntområdet SV i planområdet, med en liten dam. Overvann fra anleggsvirksomhet kan inneholde partikler og miljøgifter, spesielt er det risiko for at finstoff fra gravearbeid kan medføre tilslamming av bekk og dam.

De to veiene som skal bygges inn i området ender like inntil bekken (dammen), og her bør det utvises ekstra aktsomhet. Dette dreier seg om bevaring av kantvegetasjon, og å unngå at løsmasser havner i bekken. Temaet er dekt under tiltak N3.

Det er ikke registrert forurensset grunn i planområdet i Miljødirektoratets kartbase for grunnforurensning på www.miljostatus.no. Imidlertid er det mistanke om forurensset grunn i tilknytning til drivstofflager, bruk under den tyske okkupasjonen. Drivstofflageret lå sør i planområdet, i tilknytning til militærleiren Mjøen Leir, som lå på motsatt side av Ola Setroms veg. Det er hovedsaklig rester etter diesel-lekkasje, i form av tyngre alifater og PAH-forbindelser bekymringen omfatter.

(Se *Innledende vurderinger med hensyn på forurensset grunn - Nordmjørningen*, Asplan Viak, 23.04.2026)

Figur 2: Plankartet med tidligere drivstofflager, og planlagt graving i byggetrinn 1.

Mål: Prosjektet skal ha minst mulig lokal forurensning

Tiltak

Mål for reduksjon av støv og partikler: Luftforurensing, inkludert støv, fra anleggsvirksomheten skal i minst mulig grad medføre sjenanse og ulemper for omkringliggende bebyggelse og infrastruktur.

F1	<i>Demping av støv og partikler i byggefasen</i>	Postnr 01.02.1
Beskrivelse	Fra planbestemmelsene: «Retningslinjer for luftkvalitet T 1442/2021 og T 1520, eller nyere versjoner, skal følges».	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støv og andre ulemper i bygge og anleggsfasen skal følge søknad om igangsettingstillatelse iht. vilkår for gjennomføring satt i reguleringsplanen.	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Utarbeidet plan fra entreprenør skal være fast agenda punkt på byggemøter og en del av byggeoppfølgingen for byggherre.	

Mål for støy og vibrasjoner: Gjeldende krav og grenseverdier vedrørende støy i forurensningsloven, forurensningsforskriften og reguleringsplan, samt Miljøverndepartementets planretningslinje T-1442 skal være oppfylt.

F2	<i>Gjeldene krav og grenseverdier for støy skal følges</i>	Postnr 01.02.1
Beskrivelse	Gjeldende krav og grenseverdier vedrørende støy i forurensningsloven, forurensningsforskriften og reguleringsplan, samt Miljøverndepartementets planretningslinje T-1442 skal være oppfylt. Krav i planbestemmelsene: «Det gjennomsnittlige støynivået i anleggsfasen i tidsrommet 07.00 - 19.00 (LpAeq12) skal ikke overstige 60 dB. Retningslinjer for støy og luftkvalitet T 1442/2021 og T 1520, eller nyere versjoner, skal følges».	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Krav definert i rekkefølgebestemmelsene: «Det skal utarbeides en plan for bygge- og anleggsfasen hvor støy og støv blir ivaretatt i henhold til grenseverdier og avbøtende tiltak som beskrevet i kapittel 6 i T-1520 (retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging) og kapittel 6 i T-1442/2021 (retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging), eller nyere versjoner. I tillegg skal det stilles krav om at planen også må vise hvordan trafiksikkerhet og universell utforming/tilgjengelighet skal ivaretas i bygge- og anleggsfasen».	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Utarbeidet plan fra entreprenør skal være fast agenda punkt på byggemøter og en del av byggeoppfølgingen for byggherre.	

Mål for forurensede masser: Dersom det påvises forurensede masser skal disse håndteres på en miljømessig forsvarlig måte.

F3	<i>Forsvarlig håndtering av forurensede masser</i>	Postnr 02.01.6
Beskrivelse	Forurensede masser skal håndteres i tråd med Miljødirektoratets <i>Veileder til forurensningsforskriften kapittel 2, M-820, 2017.</i> m820.pdf	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Dersom det er påvist forurensede masser skal det lages en Tiltaksplan i tråd med forurensingsforskriftens § 2-6.	
Oppfølging og dokumentasjon i	Utarbeidet tiltaksplan fra entreprenør skal være fast agenda punkt på byggemøter og en del av byggeoppfølgingen for byggherre.	

byggefase	
-----------	--

5.4. Ressursbruk (R)

Vurdering

Mål: Det skal etterstrebes å bruke mest mulig miljøvennlige løsninger for materialer, masser, kjøretøy og maskiner samt avfall.

Tiltak

R1	<i>Gjenbruk av masser</i>	Postnr 02.01.5
Beskrivelse	Masser skal gjenbrukes så langt det er mulig. Ressurspyramiden for overskuddsmasser skal følges: - Massene i første omgang forsøkes gjenbrukt i samme anlegg. - Deretter forsøkes massene gjenbrukt i nærliggende anlegg/annet anlegg. - Er dette ikke mulig, forsøkes massene sendt til materialgjenvinning. - Er dette fortsatt ikke mulig, skal massene deponeres.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Gjenbruk av løsmasser i fylling, sprengt fjell/stein i linja til fylling, og leirholdig masse til tettingslag mellom vekstmasser og fylling. I tillegg skal igjenfylling av grøfter gjøres med stedlige masser (gjelder ikke nødvendigvis omfyllingsmasser).	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Dokumentasjon på vurderingene som er gjort for å følge ressurspyramiden (kan være møtereferat, e-poster, mv.).	

R2	<i>Asfalt med lavt Klimaavtrykk</i>	Postnr 05.01.1
Beskrivelse	Utslippskravet for asfalt gjelder summen av klimagassutslipp (GWP- total) for produktet fra råvare til fabrikkport og for endt levetid, dvs. A1-A3 + C1-C4 iht. EN15804. Asfalten i prosjektet skal tilfredsstille maks utslipp av klimagasser som spesifisert under: Ag: 30 kg CO2-ekv./tonn Agb og Da: 35 kg CO2-ekv./tonn Ab: 40 kg CO2-ekv./tonn Ved bruk av PMB i asfalten øker maks tillatt utslipp med 10 kg CO2-ekv./tonn basert på ovennevnte verdier.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Oppfyllelse utover minimumskrav for asfalt vil gi uttelling på tildelingskriterium, ref. konkurransebeskrivelsen.	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Det skal leveres EPD i henhold til NS-EN 15804+A2:2019 for hver asfalttype på de punkt som er beskrevet i konkurransegrunnlaget.	

5.5. Klimatilpasning (Kli)

Vurdering

Utbygginga vil innebære mer harde overflater (veger, gårdsplasser, tak) og mindre skog, noe som medfører raskere avrenning og noe økt flombelastning på vassdrag og avløpsnett. Forventa økt nedbørintensitet i framtida vil forsterke disse endringene.

Deler av disse problemstillingene adresseres i senere utbyggings-faser (bygging og terrengforming på de enkelte tomter), men problemstillinga er også relevant for utbygging av veg og avløpsanlegg.

Fra kommunens Klima- og energiplan: «Økte nedbørsmengder og -mønster vil også føre til større belastning på ledningsnettet for overvann. Den tradisjonelle metoden med å lede overvann bort i rør skal i større grad erstattes med lokal oppsamling, infiltrasjon, fordrøyning, og sikker bortledning av overvann på overflaten, gjerne gjennom åpne vannveger».

Fra Kommunal VA-norm: Overvann skal i størst mulig grad håndteres lokalt med kun begrenset tilførsel til overvannssystem. Det innebærer at alternative transportsystemer skal velges dersom forholdene ligger til rette for det.

Mål: Overvann skal i størst mulig grad håndteres lokalt med kun begrenset tilførsel til overvannssystem. Det innebærer at lokal oppsamling, infiltrasjon, fordrøyning, og sikker bortledning av overvann på overflaten, gjerne gjennom åpne vannveger.

Tiltak

Kli1	Bortledning av vann gjennom åpne vannveger	Postnr -
Beskrivelse	Den tradisjonelle metoden med å lede overvann bort i rør skal i større grad erstattes med lokal oppsamling, infiltrasjon, fordrøyning, og sikker bortledning av overvann på overflaten, gjerne gjennom åpne vannveger. <i>Friområdet og Naturområdet skal håndtere overvann. Vannets flomveger skal ikke hindres. Det må ikke etableres nye punktutslipp av overvann som overbelaster nedenforliggende overvannssystem (rør, bekker og vassdrag).</i>	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Krav i reguleringsbestemmelsene: <i>Det må ikke etableres nye punktutslipp av overvann som overbelaster nedenforliggende overvannssystem (rør, bekker og vassdrag).</i>	
Oppfølging og dok. i byggefase		

Kli2	Fordrøyning av overvann	Postnr 05.01.11
Beskrivelse	Overvann skal i størst mulig grad infiltreres eller fordrøyes på den enkelte eiendom.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Krav i reguleringsbestemmelsene: <i>Overvann skal i størst mulig grad infiltreres eller fordrøyes på den enkelte eiendom.</i>	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	Vann fra åpne grøfter kan ledes til bekk og dam. Grunne fordrøynings-basseng kan anlegges på de to lekeområdene; f_LEK1 og f_LEK2. Vann herfra kan også ledes til bekk/dam.	

5.6. Kulturminner og kulturmiljø (Kul)

Vurdering

Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner i planområdet.

I planområdet finnes det i dag rester av skyttergravene som ble etablert under andre verdenskrig for å beskytte vegen. Disse skyttergravene er ikke underlagt formell beskyttelse og vil bli ødelagt ved utbygging i planområdet.

Mål

Dokumentere historisk kunnskap knyttet til skyttergravene, så dette kan bevares og videreføres.

Tiltak

Kul1	<i>Dokumentere skyttergraver</i>	Postnr -
Beskrivelse	Før eventuelle arbeider med boligområdet påbegynnes, skal skyttergravene bli oppmålt og fotografert.	
Tiltak i tidlig fase og prosjektering	Ansvarlig for kulturhistorie i kommunen sørger for at skyttergravene bli oppmålt og fotografert.	
Oppfølging og dokumentasjon i byggefase	-	

6. Avviksbehandling

Alle avvik fra miljøoppfølgingsplanen som har betydning for det ytre miljø, skal rapporteres til byggeledere og behandles i påfølgende byggemøte. Ansvarlig utførende skal sørge for avviksmelding og iverksette nødvendige tiltak.

Uønskede hendelser knyttet til ytre miljø som kan føre til akutt forurensning av betydning skal meldes og behandles etter myndighetskrav. Ansvarlig utførende skal iverksette strakstiltak og varsle byggherre.

7. Rapportering og oppfølging

Miljøaspekter følges opp i tråd med beskrivelser i tiltakene i dette dokumentet.